

10

Előfizetési díj:
 Egész évre 8 Kor. Félévre
 4 Kor. Negyedévre 2 Kor.
 Egy szám ára 20 fill.
Hirdetmények:
 3 hasábos petitsor egyszer
 18 fill. többszöri hirdetés-
 nél 14 fill.
 Nyílt-tér petit sora 24 fill.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi és anyagi részét
 illető közlemények a szer-
 kesztőséghez küldendők.
 Bérmentetlen leveleket csak
 ismert kezeztől fogadunk el
 Kéziratok nem küldetnek
 vissza.

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők egylete“-nek, valamint a „Légrádi takarekpénztár és önszegélyző szövetkezet“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Az iszákosság korlátozása.

Az egyes törvényhatóságok nap-napután irnak föl a képviselőházhoz, hogy a korcsmáknak, főleg pedig a pálinkamérőknek vasár- és ünnepnapokon való nyitvatartását törvényhozásilag tiltsa meg.

Valóban megdöbbentő színekkel ecsetelik ezekben a fölterjesztésekben a pálinkaivás káros következményeit.

A sorozások alkalmával is szembe tűnik az alkohol élvezésének ijesztő képe.

Évről-évre satnyább emberanyag áll elő a véd-erő számára. Testileg, lelkileg tönkre teszi a pálinkaivás a nemzet fiait; megmetyeljezi, végenyészetbe sodorja az egymásután következő ivadékokat.

Ily és ehhez hasonló elrettentő képeket nyujtanak a törvényhatóságok az egyes vidékeken látható, tapasztalható, valóban elszomorító állapotokról, amiket igazán érző ember nem nézhet végig szóztalanul és már ezért is sürgetik a törvényhatóságok a törvény kötelező kimondását, hogy vasárnapokon és a nagy ünnepek első napján az isteni tiszteletnek alatt zárva legyenek a korcsmák és pálinkamérők.

Mily visszautasító, midőn a nép buzgó imádság, ájtatos predikáció után a templomból kijövet azonnal ellepi a környéken levő korcsmákat és pálinkamérőket!

Ha a nép előtt zárva vannak vasár- és ünnepnapokon az italmérők: úgy a templomból jövet a vallásos érzellem nem vész ki azonnal belőle; mert nincs, ami annyira elvonhatná az istenitisztelet alatt szerzett tiszta hitétől; jobbnak, nemesebbnek érzi magát; a szenvedélyek elesenedesnek. Nem elégedetlenkedik; bizik a jövőben; új erőt és kedvet érez magában az új munkához. A csüggedés helyett remény hatja át; az istem tiszteletben vigasztalást talál.

Mily undort, fertelmet keltő, mennyi alávalóság, erkölcstelenség van abban, ha a nép a templomból egyenesen a korcsma felé tart. A vallásosság

arczulasapása az; a tiszta hiteletet pirulásra készíti ez a látvány!

Ott a korcsmában, a pálinkásboltban burjánzik a sok nemtelen érzés. Az erkölcstelenség itt vad orgiákat ül. Az iszákosság itt szülemlik meg.

Ott látjuk a szenvedélyek magas, megfélemlítő hullámvérését, a kedélyek határt nem ismerő csapongását, a lázongó kedvet! Ott terem meg a sok rossz, hamis gondolat. Ott van kitünő talaja a szocializmusnak.

A korcsmákban, pálinkamérőkben szokik hozzá a zsenge, tudatlan gyermek, a jövő nemzedéke, a szeszes italok élvezéséhez. Ugy tesz, ahogy látja maga előtt, a példát az öregek mutatják, adják, serkentik is az ivásra; mert virtusnak tartják, hogy kitud többet inni.

Az ifju itt lesz kora vénné; itt tumpulnak el a legnemesebb erdeime. Nem tud örülni, lelkesülni. Elveszti kedélye üdeségét, a fiatalság zománcát.

Ismeretes dolgok ezek, felesleges tovább is firtatnunk.

Valóban nemes cselekedet lenne a kormány részéről, ha meghallgatná a törvényhatóságoknak kellőkép megokolt panaszait és elzárná a nép elől vasár- és ünnepnapokon az italmérőket.

Hadd foglalkozzanak ezeken a napokon az emberek hasznosabb, testet-lelket nemesítő dolgokkal! Szenteljék a délelőttöt az ájtatosságnak, a délutánt pedig nekik való könyvek olvasásával, ártatlan játékkal, szórakozással, érdekes eszmecserével.

A tanultabbak tartsanak közérdekű felolvasást vagy kérjenek fel a helységben olyant (pap, tanító), aki erre hivatott és készséggel rá áll a jó ügy érdekében.

Immár az iszákosság, az alkoholizmus oly nagy fokot ért el nálunk, hogy gyors intézkedések, szigoru törvények ezen a téren elkerülhetetlenül szükségesek.

Az egész nemzet megsínyli, ha fiai az alkohol túlságos élvezetbe fojtják bűjüket, bánatukat. Nem lehet többé azt az embert visszaadni önmagának,

aki egyszer az ivásnak adta magát. A következő generációk érzik elődeik bűneit.

Csakis józan, munkás, istenfélő férfiakra van szükségünk, ilyeneket kell nevelnünk a hazának.

A legszigorubb intézkedések a szeszes italok élvezésének korlátozására a leghumanusabb föladatok között tartoznak amennyiben a kormány, a parlament, a törvényhatóságok általános óhajának eleget tesz és a népet elzárja a vasár- és ünnepnapokon a korcsmától és pálinkamérőktől, elévülhetlen érdemeiket szerez magának.

Nemzetünk csak úgy lehet valóban nagygyá, hatalmassá; csak úgy varázsolhatja vissza régi dicsőségét: ha őseink erkölceit megtartják; ha fiai közelismerést vivnak ki maguknak és együttes munkálkodással iparkodnak a haza szent ügyét előbbre vinni!

Képviselőtestületi gyűlés.

A városi képviselőtestület október hó 31-én Várhídy Lajos polgármester elnöhsége alatt rendes közgyűlést tartott.

A városi tanács előterjesztette a városi házi pénztári, továbbá a városi tanács felügyelete alatt álló következő alapoknak: a Közbirtokossági, Járum, Aggápolda, A Közkórház forgalmi és tartalék alap, a Stern B. család, Kovács Kálmán ingyenes ágy, dr. König Mór és Szekeres József-féle kórházi, a Szent-Háromság hegyi kápolna és Szent Antal hegyi szobor mint közös, Szegény, Mőezer, Temető-Szépészeti, dr. Hérics Tóth Nep. János, Elemi, Katholikus, Közös, Polgári iskola építési, Vasárnapi és városi iskolai, Kisdodovodai, Városi közmunka, Vendég-lősök és szaktársai-féle szegény, Kataszteri munkadíj, Orgona alap, Hegyi utak jó karban tartása, Városi tisztviselők és szolgák nyugdíjalapja, Városi törzsvagyon, Jánya hegyközség és Eggerszeg hegyközségnek az 1899 ik évről egybeállított zárszámadását és vagyonkimutatását, amelyet a városi pénztár egybeállított, a városi számvéví, valamint a városi számviz gáló bizottság megvizsgált, helyeseknek talált s a képviselőtestülethez elfogadásra beterveztett. A közgyűlés a beterveztett számadásokat elfogadta s azoknak felülvizsgálás és jóváhagyás végett a vármegye törvényhatóságához való beterveztését elhatározta.

A „Zalamegye“ tárcája.

A tömösi szoros.

A székely Termopyle.

Ugy vagyok azzal a kis Székely országgal, mint a törökök Mekkával. Ha fölkelek, arccal arra fordulok s úgy kérem rá a Teremtő segédelmét; ha leülök írások-talom mellé, gondolataim ott bolyognak magas bércei közt. Testem itt, de lelkem ott van azon a megszentelt földön, melyet azon néhány százezer hunutód, kik ott éltek és élnek, a magyar nemzet szabadsága bölcsőjévé tett. Oly vonzó, oly kedves, oly ismerős minden röge szülőföldemnek...

Hol vagytok Klio elavult jegyzetei? Jöjjetek s vigyetek magatokkal arra a földre, melynek minden röge a honszeretet Golgothája s minden csepp vérrrel öntözött pora a zsarnokság sirja.

Emeljétek meg elavult jegyzetek a gyepes hantokat, melyek alatt Kelet és Nyugat béért ölé vadesordái alusszák örök álmukat, egy közös sirban Csaba népével. Veze-setek ama nagy antiqariumba, melynek minden darabja egy-egy darab történet nemzetünk életéből.

Ilyen darab Erdély egyik legszebb pontja, a természeti szépségekkel megáldott tömösi szoros. Ez helyenkint alig párméter széles, oldalát pedig szédítő magas sziklák képezik, melyeket nagyon sok helyen még ember láb soha sem érintett.

Alattuk zuhog el a Tömös pataka, melynek kristály-tiszta jég hideg vizét a magas bércek örökös hava és gazdag forrásai táplálják. A természet szüz ölen születik, de nem is hagy moeskot és békót magán, mert mázsányi köveket képes maga előtt gurítani.

Végzi hatalmas munkáját, miközben szikláról sziklára esik s miriád cseppekké oszolva, — ott, a hová a

nap rásit, — szivárványból fon koszorút tájtéző hullám testvére, míg végre ölelkeznek, hogy távolabb megpihenjenek. De milyen pihenés ez?

Örvény, forgatag, melyben csak a pisztráng találja otthon magát.

És ez az örökös zúgás, moraj, a mit Neptun és Vulkan végeznek, valami felséges. A XIX-ik század gyárainak moraja ezzel nem hasonlitható. Annak füstje megöli a tüdőt, izzasztó munkája a lelket, ez pedig megtanít gondolkodni, a napi élet szenvedélyein felül emelkedni s az Alkotót munkáiban ismerni.

A rengeteg fenyvesek megszűrik a levegőt, gyanta illatjuk új életet ont a testbe.

Itt a kis Svájcz, melynek sziklabércei az éggel ölelkeznek, hó és jégmezői vakító fényben ragyognak, regényes völgyei, titkos rengetegei regéket suttognak a multból. Ime a tömösi szoros, mely mindig egyik fontos pontja volt Erdély délkeleti csucsának.

Sokszor öntözte a székelyek vére e szoros kötőrme-lékeit, mert ősi fészükét halált megvető bátorsággal védelmezték.

Azokat a halmokat, melyek itt emelkednek uton, utfélen, ma is török, tatár és oláh halmoknak nevezi a székely azok után, a kiknek csontjai alkotják. Nincs század, a mióta a hunutód székelyek ott megtelepedtek, hogy ezen halmok ne szaporodtak volna.

Mint a jgyzetek ma is élő ott küzdött oroszlanok mondják, mikor hazánk a rablók hadairól megtisztított, akkor támadt Észak zsarnoka ismét ránk. Az uj-ellenség nem rettentett vissza. A lábainkhoz dobott keztyűt felvettük és kezdődött az élet, halál harc ujra.

Választás nem volt más, mint meghalni, vagy rabnak lenni. Ezért kellett rövid idő alatt két alkalommal is a székely fegyverekuek csatogni a tömösi szorosban.

Először, midőn Bem Feketealumnál az elbizako-

dott németeket úgy szét ugratta, hogy a székelynél sokkal erősebb tábor hanyat-homlok rohant Oláhországba a tömösi szoroson. A győzelem alapos volt, mert a futó ellenség 400 szekér hadi szere lett a székelyek zsákmánya, a minek Szebenbe szállítását Bém apó Szabó Nándor és Lázár Mihályra bízta. Ezek a megbízatásnak nagyon gyanusan tettek eleget, miért Bém elfogadta és a csikszeredai várba küldte, hol Cseh Sándor parancsnokolt. A várparancsnok a szigoru tábornok utasítását megfoghatatlan, hogy nem hajtotta végre... Talán ezek már előre tudták a muszka inváziót...

Ekkor állott Erdély legjobban, dacára, hogy fél év előtt egy talpalatnyi terület sem volt szabad. Bém néhány hónap alatt a székelyekkel Erdélyt teljesen kitisztította.

A második csata június 8-án történt a tömösi szorosban Kiss Sándor ezredes volt a kicsiny, de lelkes székely csapat vezére. Mindössze 5 ágyuja, és 1500 ember volt Lüders és Dijek orosz tábornokok 28000 emberével szemben.

Tehát egyvögbe tizenöt hónapig tartó harcban kifáradt emberünkre husz sorhadbeli pihent katona esett, egy ágyuval szemben pedig tizenkettő ontotta gyilkoló tekeit, de megadásra senki sem godolt.

A szoros egy nagyobb fensik urálja, a predeal tető, melyen 1849. június 18-án reggel vidám zeneszó hangjai mellett jelent meg az orosz tábor. Itt van egy kis víz a Právoda, melynek a hidján várták a székely előőrsek az ellenséget. A vidám zene hangját az ágyuk dübörgése és az apró fegyverek ropogása váltotta fel, a mi csak rövid ideig tartott, mert a kicsiny előőr nem bírta a nagy orosz tábor feltartóztatni. Az előőr is folyton tüzelve, a legnagyobb rendben vonult vissza, a tömösi hidig, hol a mi részünkről 300 ember volt kedvező védelmi állásban. A tulajdonképeni csata itt vette kezdetét.

Kiss Sándor ezredes a hiddal szembe két kartácsra töltött ágyut állított fel. Az orosz fővezér nem számított

Ezután előterjesztette a városi tanács a városi házi pénztárnak 1901-ik évre a tanács által egybeállított, a pénzügyi bizottság által letárgyalat és elfogadásra ajánlott költségvetését, amelyet előzőleg nyomtatásban megküldtek a képviselőtestület tagjainak s amelyet a közgyűlés pontonként tárgyalat s változatlanul elfogadott s így a képviselőtestület az 1901-ik évre a kiadásokat 189.086 kor. 33 fillérben, a bevételeket 121.680 kor. 15 fillérben s a pótlék által fedezendő hiányt 67.406 kor. 18 fillérben állapította meg; mely hiányhoz képest az anyavárosban az 1901-ik évi pótlék az összes adóra 63²/₁₀%, a földadó kivételével a többi adóra 17⁰/₁₀ vagyis összesen 80²/₁₀%, míg Ola külvárosban az összes adóra 64⁷/₁₀%, a földadó kivételével a többire 17⁰/₁₀ vagyis összesen 81⁷/₁₀% lesz. (Az 1900-ik évben az anyavárosban 83⁰/₁₀ a pótlék s így a jövő 1901-ik évben 2⁸/₁₀%-kal csökken.)

A költségvetés tárgyalása közben történt felszólalások alapján a képviselőtestület a városi tanácsot megbizta, hogy az ebek összeírására az illető közegek nagyobb gondot fordítsanak; továbbá, hogy a városi mérnökök mikor az építészeti bizottsággal együtt megy ki új építkezéseknél a kijelölés végett, akkor napi díj nem jár; végül a pénzügyi bizottság javaslatához képest a Járum-alap mielőbbi rendezését a képviselőtestület elhatározta.

A városi tanács által egybeállított, a pénzügyi bizottság által tárgyalat s elfogadásra ajánlott 1901-ik évre vonatkozó utténtartási költségvetést 8.353 kor. 75 fill. bevétellel, ugyanannyi kiadással a képviselőtestület elfogadta s jóváhagyás végett a közigazgatási bizottsághoz való felterjesztését elhatározta.

Hasonlóan elfogadta a képviselőtestület az aggpálda alap 1901-ik évre egybeállított költségvetését 3.336 kor. 14 fill. bevétellel és ugyanannyi kiadással.

A szarvasmarha- és lóvásártér megnagyobbitásához szükséges telek kisajátítása tárgyában a belügyminiszteriumtól érkezett leirat felolvastatván, a képviselőtestület azt tudomásul vette s a kisajátítási eljárás kérelmezésének ügyében 30 nap múlva vagyis f. 1900. évi december hó 3-ára rendes közgyűlés tartását elhatározta.

A városi piaci szabályzat jóváhagyás végett a miniszteriumhoz felterjesztetvén, onnan pótlás végett visszatünetelt. A képviselőtestület a szabályzatot a miniszteri rendeletben foglaltak értelmében a kellő módosítást megtette s az így módosított szabályrendeletnek a miniszterhez való felterjesztését elhatározta.

Miniszteri reendelet a vándorraktárok ellen.

A vándorraktárok rontják a kereskedelmet, utját vágják, gátolják rendes menetében; lekötik, bilincsekbe verik a kereskedelem eleveenségét, frissességét minden irányban.

Vannak emberek, akik gyorsan és könnyű szerrel akarnak meggazdagodni, kevés fáradsággal sok pénzhez jutni; csekély, ugy szólnán semmiféle kockázattal sem járó vállalkozással — saját zsebüket tartván szem előtt — másokat megrontani, tönkre tenni.

Valaki ma összevásárol jó csomó silány, hasznavehetetlen, kiselejtezett portékát (szövetet, vásznat vagy bármilyen egyéb) potom árért s holnap már a tizedik vármegyének valamely helységében üti föl velök sátorfáját. Van egy kis boltja, amely elé öles plakátokat ragaszt ki és hirdeti utólérhetlen olcsó áron az ő felette jó, hűm és kifogástalan áruját.

Természetes, hogy a hiszékeny vevőközönség hamar lépre megy és inkább olcsóbban veszi a cikket, mint drágábban, kiváltképpen ha — mint hiszi — van olyan jó amaz, mint emez.

A kereskedőt, a kinek állandó üzlete van, amely után jócskán fizet bért, adót; fizeti a személyzetét és nem oly páratlan olcsón jut holmijához, mint a vándorraktáros, mindez lesújtja, elkedvetleníti, a bukás, a csőd szélehez juttatja.

nagyobb ellentállásra s csak husz (?) ágyuval támadott. Elkeseredett küzdelem fejlődött ki. Az ellenség sorai mind jobban ritkultak. Már már ingadoztak, midőn új új ezredék jöttek 20 ágyuval, a kiket Lüders kancsukálva hajtott előre. Ily erővel szembe a helyzet tarthatatlanná vált, miért is a székelyek szép rendben visszavoltak a Magyar vár nevű magaslatra, mely a természet-től is mintegy meg van erősítve.

Kiss Sándor itt maga köré gyűjté a sereget, lelkes beszédet intézett hozzájuk. A mint mondta: „A szoros e pontjának elvesztése egyenlő szülőföldünk elvesztésével. Ugy harcoljon mindenki, mintha saját háza küszöbét védelmezné. Nem tartok vissza senkit. A kinek drágább az élete és szabadsága, mint hazája szabadsága, elmehet. E helyen győzzünk, vagy meghalunk!”

Alig harsogták vissza a bércék a maroknyi csapat „Győzzünk, vagy meghalunk” kiáltását, megkezdte 28 ezer ember és 60 ágyu a támadást 1500 ember és 6 ágyu ellen, a mi az újabb kori harcokban páratlan a maga nevében.

Gyöngye a toll leírni azt az élet halál harcot, a mit a magyar Leonidás a székely Thermopylében véghez vitt a durva zsarnokság zsoldosaival szemben. Az ágyuk dörge, a fegyverek ropogása, a haldoklók halál hörgése, a küzdők csata kiáltása, visszaverve a bércék közt, oly robajt idézett idő, mintha ég és föld össze akart volna omlani.

Lüders, az orosz tábornok, maga elbámult eme vakmerőségen, mert azt hitte, hogy a maroknyi székely nép vagy megadja magát, vagy eszevesztetten fut a hegyek közé hatalmas táborra elől. Újabb meg újabb rohamot intéztek a székelyek ellen az oroszok, de mindig kénytelenek voltak vissza vonulni a székely fegyverek elől.

Igy tartott ez 18-án, 19-én és 20-án, de még csak meg sem közelíthették a székely sas fészket.

Lüders sirt tehetetlen dühében. A reggel vidám zeneszó hangjai mellett elvonult orosz csapatok megtörve

Méltányosnak és jogosnak tekinthetjük, ha ilyen vándorraktárok miatt a vidéki kereskedők felzudulnak, panaszkodnak. Természetes, hogy az ily körülmények mennyire aláássák, megmetyélezzik, sőt tönkresilányítják a kereskedelmet.

Ép azért csak örömmel fogadhatjuk a kereskedelmiügyi miniszternek egyik újabb körrendeletét, amelyben a legszigorúabban utasítja az összes iparkatóságokat hogy a vándorraktárosokkal szemben a legnagyobb lelkiismeretességgel és szigorúsággal alkalmazzák az ipartörvénynek idevágó intézkedéseit, amely a gyors és tömeges eladásra, ingerlő módon való árusításra szigorú büntetést szab.

A miniszteri körrendelet szerint a vándorraktárosoknak az árusításhoz iparendélyre van szükségük, mely engedélyért — igen természetes — külön díjakat kell fizetniök.

Ez annál is inkább lényeges pontja a körrendeletnek; mert az alól az ilyen vándorló raktárosok rendszerint kibújnak.

Továbbá az is fölemlítésre méltó, hogy a körrendelet szigorúan meghagyja, hogy az iparhatóságok ugy biztosítsák magukat a vándorló kereskedők tovább vándorlása ellen, hogy a kiszabandó pénzbüntetés és engedély díjak fedezésére árúikat tartsák vissza és egyuttal az adóhivatalt is értesítsék, hogy az államkincstár a kivetendő adó erejéig kárt ne valljon.

Hogy mennyire szívén viselte és viseli a kereskedelmiügyi miniszter a kereskedőknek az érdekét, kitűnik abból is, hogy körrendeletében ismételtlen hangoztatja, hogy az iparhatóságoktól elvárja, miszerint a legnagyobb szigorral és eréllyel fognak eljárni a becsületes, tisztességes kereskedők érdekében.

Szóval ez ismét egy üdvös rendelet, amely megszorítja, utját állja még jó időben egy oly mérges és veszélyes kinövésnek, mint a vándorraktár, amely hazánk egy igazán fontos és hasznos tényezőjének, a kereskedelmének, rendes folyását, üde menetét uton utfélen megakasztaná.

Vajha több ily üdvös, a köző javának szolgálatában álló rendelet látna napvilágot!

A hivatali érintkezés egyszerűsítése és gyorsítása.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága 14008/ni. 900. 391 szám alatt hozott határozatában felhívást adott ki a hivatalos érintkezések egyszerűsítése és gyorsítása érdekében javaslatok előterjesztésére.

A zala-egerszegi járás jegyzői kara október 30-án Kaszaházán tartott rendkívüli közgyűlésében foglalt az ottani tárggyal, mely közgyűlésében határozatilag elfogadott, következő javaslatát terjesztette fel elnöksége útján a járási hatósághoz:

I. Általános közigazgatási ügyekben:

1.) Az államérési helyiségek megvizsgálásáról havonként és.

2.) A munkásviszonyok illetve mozgalmakról évről-évről teendő jelentések beszüntetéséről lennének; csak esetről-esetre észlelt szabálytalanság, törvény- vagy rendellenesség lenne jelentendő.

3.) A közegészségügyi napló kivonatok és

4.) a pénztárvizsgálatok megejtéséről szóló jelentéseknek havonkénti beterjesztése teljesen mellőzendők volnának, mert az ezek által szolgáltatott ellenőrzési teendők a járási hatóság által ügykezelési vizsgálatok alkalmával hathatósabban gyakorolhatók.

5.) A megyei pótdadók esetéről esetre befizetői röi az alispáni hivatalhoz, mint a járási hatósághoz teendő jelentések szintén beszüntetendők lennének.

6.) Céltalannak bizonyult a gyakorlati életben, a szőlőhegytel bíró községekben a szőlő-törköly termésösszeírása, tehát mellőzendő lenne; mert a bizalmatlan közönség minden ily dologból újabb adóztatás származását

és számba nagyon megfogya tértek vissza, hogy helyet adjanak újabb pihent csapatoknak.

Ugyanannak évfordulóján 30 évvel később Szabotolnál Ozmán Ghárigy törte össze a hatalmas orosz tábor. Valjon mit hoz az újabb harmincas évforduló. De térjünk vissza a tómosi szorosba. A mit a nyári erőt el nem érhetett, el érte azt az árulás.

Egy Gebaner nevű szász erdész a csempészek által használt hegyi uton a muszka tábor egy részét a székelyek háta mögé vezette. Az árulás a harmadik napon, 1849 június 20-án történt.

Közre volt fogva a maroknyi magyar nép. Nem volt más mód, mint vagy megadni, vagy a magyar vár sáncaiba temetkezni. Az utóbbit választották. A ketszűbeesett küzdelem, mely itt kezdődött, felülmúl minden képzelhető erőt.

A támadás korán reggel kezdődött mind két részről. Ember ember ellen küzdött. Egy székelyre 8-10 ember is rátámadt.

Kiss Sándornak egy kartács lőtte el a lábát. Székelyek öltette magát s ugy osztotta a parancsot. Később több sebet is kapott, de mintegy megsebzett oroszlan, nézett farkas szemet ellenfeleivel s benán is osztotta a halált. Majd lóra tetette magát s kiadta a rendeletet, hogy vágjanak át a hátban támadó orosz seregen. Biztos halál volt, de nem engedtek.

Kiss Sándor sok sebből vérzett — valamint katonái — s a vérvesztés és nagy fájdalom miatt kábultan bukott le a lóról és a muszka kezei közé került. Ott a hol leesett a lóról hat kozák holt teste feküdt, kiket a végső küzdelemben küldött a más világra.

A győzelem, mit az árulás kivitt ki, az ellenségé lett, de nagy áron, mert ott maradt az orosz tábor színe java, mit bizonyítanak az ezek testei felett domboruló halmok.

De nem hullott el a székely mind, hanem egy része megmaradt s menekült Háromszék felé.

vélvén, a tényleges valót be nem vallja. De több külbirtokos szülő természetét a hegyből ki és — más határba viszi be, erről az ottani hatóság vagy egyáltalán nem, vagy csak szórványosan vehet tudomást, tehát az egész munka megbízhatlan, illuzoriussá válik.

7.) Teljesen beszüntetendő lenne az évenként százkra menő törvényrendeletek kibocsátása, a mely anélkül, hogy célra vezető volna, a sok iktató, kivétel és továbbítás által csak a munkát szaporítja. Pótolja ezen rendeletek kibocsátását a „Belügyi” és „Rendőri” közlöny hivatalos lapok, melyeknek járátása minden közjegyzőségnek kötelessége lévén, egyszerre jut közhez, s melyek közötték eddig is csekély kivétellel az összes körrendeleteket, — több sikert is biztosítanak.

8.) Jegyzőkönyvek vagy egyéb módon érdemlegesen elintézt ügyek mellől — az ugy is csak kisérő levélként szolgáló jelentések elhagyandók volnának, elég lenne a vonatkozó számok és a hivatal címének feljegyzése.

9.) Szükséges volna, hogy minden hatóság a töle kiinduló ügyben, az annak érdemleges elintézésére hivatott bármely hatósággal ne közvetve, hanem közvetlen érintkezzen. Ezen eljárás lenne a gyors intézkedések előmozdítója.

10.) Bizonyítványoknak a fősolgabíró által látta-mozása megszüntetendő volna.

11.) Törvénykönyv és rendeletek tárának ára ne esetenként, hanem egy összegben és az év végén szedtetnék és fizetnek be, a hivatalos lapok árának módjára.

II. Árvügyekben:

12.) Gyámoltakról és gondnokoltakról a községek által vezetett nyilvántartások kivonata a járási hatósághoz havonként beterjesztése szintén mellőzendő volna; mert az ezekben foglalt adatokra úgy is csak a községeknek van föleg szükségük; — de miszert ezen kivonatok alapján a járási hatóság ellenőrzési jogát kellő sikerrel úgysem gyakorolhatja, amennyiben a községekkel nem közölt minden adat hiányában maga a községi nyilvántartás is csak hozzávetőlegesen közelíti meg a valóságot, sohasem szerezhetvén tudomást, hogy melyik árva mikor — tán törvényes kor előtt — önjogositott; vagy elköltözvén idegen helyre, ott elhalt, a harmadik esetleg törvényes kora drcára továbbra is gondnokság alá helyezettett, mindezek tartatnak nyilván, míg a feljegyzett adat szerint törvényes korához megkivánt életébe beáll.

13.) Az örökösödési ügyekben, hol kiskoru örökösök maradtak, de mindkét szülejük életben van, tehát nem egyuttal árvak is, továbbá még semmi örökendő hagyaték nincs, a gyámhatóság által bekívanni szokott ily kiskoru örökösök születési bizonyítványának beszerzése, — általában a hivatalbóli gyámhatósági beavatkozás megszüntetendő lenne.

III. Adó ügyekben:

14.) Az adóbehajtás eredményéről a községek, mint jogi testületek, ebbeli tartozásának befizetéséről szóló havi kimutatások szerkesztése szintén csak a községi közigazgatásnak értéktelen terhele. Mert minderről a királyi adóhivatal által egybeállított kimutatás szolgálja egy azon ügyet, tehát a községek maga teendőik alul is felmentendők lennének.

15.) A végrehajtói teendő től a körjegyzők felmentendők lennének, s míg az 1883 évi 44 t. c.-nek vonatkozó része törvényhozási uton módosítandó lenne: addig is a „járási adó végrehajtók” lennének — a községi végrehajtási költségekből — előzetesen jóváhagyandó szabályrendelet alapján felfogadandók oly számban, mint a járás adó népeisége azt megkivánná.

16.) Az orsz. betegápolási pótdadó az általános jóvödelmi pótdádohoz lenne csatolandó. Vagy legalább az összes adónemekre együttes kivételre foganatosítandó. Ezzel fel lenne mentve az adókezelést teljesítő községi közg azon vitás helyzet alól, hogy az ezen adó nemre nevezve — a többi adónemektől függetlenül, de ezekhez képest sokkal komplikáltabb rendszerű — még külön

és itt ismét székely szívósság és hideg vérrrel falálkozunk. A tómosi útközét híre, a még honn levők fegyvert fogtak és siettek szoroztatott testvéreik segítségére. Különösen sok volt köztük a tanuló ifjuság. Egyesültek a tómosi szorosból jövőkkel s így ismét felszaporodtak pár ezere.

Ágyut öntött s vitt az egyszerű székely ember, Gábor Áron.

És ők elég vakmerők a kökösi hidnál nyílt síkságon a beözönlő orosz és osztrak hadakkal ismét szembe szállni néhány mérföldnyire a tómosi szorostól.

Felálltjuk az ágyukat, Gábor Áron, az ágyu-öntő, mutatja a diáknak, hogy irányozzon. És csudálatos, mindig találnak. Az ágyuöntő megy egytől a másikhoz és intézi a támadást minden katona iskola nélkül. Egy 12 éves fiú másképp nem bír az ágyuval, átöleli s a esővet úgy emeli. — utójára, mert ott éri a golyó...

Vereckétől Világosig nem omlott annyi muszka vér, mint az oláh és szász közé beékelte kicsiny székely földön. Ha leverték is, újból feltámadt s faluról falura újra kellett kezdeni a küzdelmet a zsarnoknak minden talpalatnyi földért. Székely fegyver oitá ki Skairalik orosz tábornok életét is. — (Ez vezette ama csatát, melyben Petőfi Segesvárnál elesett.) — Ezért szerette Petőfi a székelyeket s talán ezért a sok dicsőségért mondta: „Csökold meg a székely fegyvereket“.

Kiss Sándor ezredet az oroszok Cseznoviczbe vitték s gondosan ápolták, hogy megmenthessek az akasztófa számára, de ő megelőzte a szegyenletis halált, mert méreg által oltá ki életét.

A halás utókor emlék oszloppal jelölte meg azt a helyet, hol 1500 székely 28000 főből álló orosz tábor három napon át vert és feltartoztatott mindaddig, míg az árulás Thermopylé avatta.

egy teljes adókönyvi könyvelést végezni legyen kénytelen.

A zala-egerszegi járás jegyzői kara czekben javasolja a közigazgatás országsszerte nyilvánosan ismert túltengésének úgy a nagy közönség, mint a hivatalok érdekében enyhítését. És ha e 16 pontban összefoglalt javaslat elfogadásra talál: az ha nem is teljesen, de nagy részben apasztani fogja a mai közigazgatási adminisztráció túlhalmozottságát; miért is azt az illetékes felsőbb köröknek figyelmébe ajánljuk!

... ki . . la.

A kivándorlások ellen.

Nem panaszkodhatunk, bővelkedik éves hazánk elég bajban. De nem kérünk többet belőle; sőt ellenkezőleg úgy a társadalomnak, mint a kormánynak arra kell törekednie, hogy fokról-fokra apassza a bajok számát.

E bajok közül nem az utolsó helyet foglalja el a kivándorlási ház. E kérdés tisztázása ma már annyira aktuálissá vált, hogy afelett már napirendre nem térhetünk. Mint hírlik, a kivándorlás korlátozására törvényjavaslatot készít a belügyminiszter. Törvényjavaslat mindjárt készen vagyunk. Itt azonban nem szabályrendelet kell, hanem üdvös intézkedés, munka.

Tagadhatatlan, hogy a kormány tett már néhány lépést a kivándorlás ellensúlyozására, de ez mind hiába, a népet a mostani intézkedésekkel még nagyon nehéz visszatartani a kivándorlási mániától. És legszomorúbb a dologban az, hogy a kivándorlók legnagyobb része a productiv osztályból, vagyis a földmivelő és iparos osztályból kerül ki.

A kivándorlás ma már oly nagy mérvet öltött, hogy még a leggazdagabb megyékből, így a Bácskából is hallunk ilyen híreket. Most képzeljük, mily viszonyok uralkodnak e megyénél sokkalta szegényebb vidékeken, a felföldön.

Hol itt, hol ott egész falvak ürülnek ki és külföldön, távol idegenben keresnek munkát. Ezek legnagyobb része teljesen, vagy legalább is hosszabb időre elveszett a magyar haza számára. Ezeket megmenteni a haza egyik legmagasabb feladata.

A kivándorlás különösen ebben az évben tetemesen emelkedett. A kivándorlók persze a legjobb reményekkel indulnak el, de a legkésőbbbejövő valóval térnek haza, vagy elhagyatottan idegenben odavesznek.

New-Yorkban közel *hetvenötezer* munkás van munkanélkül. Ezek legnagyobb része európai, kik közül túlnyomó rész magyar. Az európaiak azért nem jutnak munkához, mert ahol tényleg munkaerőre van szükség, oda első sorban az amerikaiakat veszik fel.

Nálunk pedig éppen megfordítva áll a dolog. Itt nincsenek tekintettel a munkás magyar voltára és sok esetben az idegeneket részesítik előnyben; így természetes, hogy munkanélkül marad a szegényember s engedve a lelketlen kivándorlási ügynökök fényes jövőt ígérő szavainak, elkieseredésében egy szép napon összeszedi sátorfáját és elhagyja honát, hol „élmed és halnod kell.”

Elsősorban a munkaadónak arra kell törekedni, hogy saját honfitársait részesítse előnyben. Ez volna minden munkaadónak hazafias kötelessége.

Hisz ha eme tömeges kivándorlás ellen ésszerű segedelem utján fel nem lépünk, megérhetjük, hogy földjeink parlagon, műveletlenül fognak heverni, de megmátról az ország ereje is csökkenni fog népesség tekintetében.

A kivándorlás ma már országos jellegűvé vált; soká tehát nem szabad késmi az orvosoknak; a beteg szervezete kezd majd megrongálódni, mikor késő lesz a segítség.

A kivándorlás tisztázásával aztán a munkanélküliség elleni társadalmi actió is, mely hazánkban még csak csecsemő korát éli, egy lépéssel előbbre fog jutni.

A magyar közönség és a kormány áldozatkészségében bizva, reméljük, hogy e bajon mihamarabb segítve lesz. — De ennek sürgősen kell jönnie, mert kétszer ad, aki gyorsan ad.

A székesfőváros vásárcsarnokai.

Budapest székes főváros vásárcsarnokai-intézménye egy központi és több kerületi vásárcsarnokból áll, amelyek mindegyikében eladható: hus, vad és szárnyas, édesvízi és tengeri hal, kenyér, vaj, tej, sajt, tojás, fűszerek, zöldség, burgonya, gyümölcs, virág, élőmadarak, háztartási eszközök s általában minden olyan áru, amely a mindenkori helypénzeszályzatban fel van véve.

Vidéki rendelések. Vidékre rendelt élelmicikkek végett valamely ismert magánügynökkel kell fordulni, akinek a központi vásárcsarnokban helybérlete van; vagy a vásárcsarnokok igazgatóságához kell írni, amely a rendelést a csarnok valamely árusának átadja elintézés végett.

Küldemények. Vasuton vagy hajón csak a központi vásárcsarnokba küldhetők az élelmicikkek. A fogyasztási adót is mindjárt itt számítolják le.

Az elárulás módja. A vásárcsarnokba hozott vagy küldött áruk jogában áll a termelőnek magának is árusítani; megbízhat azonban az elárulással valamely hatósági közvetítőt is. Aki maga akarja eladni, az a szolgálatot teljesítő altisztól egy elárulási helyet kér s ott helyet foglal. Ily elárulási helyeket ki lehet bérelni egy napra, vagy mindjárt egy hónapra.

Hatósági közvetítők a hozzájuk értékesítés végett küldött vagy nekik átadott árut a hatóság felügyelete alatt ugyan, de saját felelősségükre adják el. Tartoznak a nekik beküldött árukhoz azonnal átvenni, azokat minőségük és állapotuk tekintetében megvizsgálni s a beküldött

az áru megérkezésétől s a vizsgálat eredményéről késedelem nélkül értesíteni; az árut lehető gyorsan eladni s ennek megtörténtével a beküldővel haladéktalanul leszámolni s az eladási összeget — a megengedett levonással — megküldeni.

A hatósági közvetítő 80% bizonyítvány díjára magasabb díjat, vagy azon kívül más díjat fel nem számíthat, mint amit az áruküldeményre sajátából előlegezett.

Tiltott áruk. A vásárcsarnokban csak jó, egészséges és hamisítatlan élelmicikkek árusíthatók. Bivalyhus és növények marhahúst tilos Budapestre küldeni, valamint tilos négy hétnél fiatalabb szopós borjú árusítása is. Gazdasági használatuknál csakis a malacot és baromfit szabad elevenen beküldeni. — Vad- és halszállítmányoknál az előirt törvényes tilalmi időket pontosan betartandók.

Jelzés, címzés, szállítás. A beküldő — tekintettel a naponként beérkező nagy mennyiségű árukra — minden egyes csomagra pontosan rá írja a beküldő nevét, lakhelyét (posta, megye), a csomag bruttó súlyát, a bruttó és nettó súlyt, az áru megnevezését. A fuvarlevélre is pontosan feljegyezzük ugyanezeket az adatokat.

Áruk és árjegyzék. A napi folyó árakat a hivatalos vásárcsarnok értesítő közli, amelyben benn van a fogyasztási adó s a városi vám is.

Költségek. Mivel a hivatalos árjegyzésben a bruttó árak vannak feljegyezve, aki meg akarja tudni, hogy kifizeti-e magát áruját a budapesti központi vásárcsarnokba küldeni, annak az áru minőségének megfelelő árjegyzésből még le kell vonnia a vasuti vagy hajófuvarbért, az állami- és községi fogyasztási adót, a városi vámot, a hatósági közvetítőnek 80%-os bizonyítvány díját.

Csomagolás, kezelés, osztályozás. Minden egyes állatfajra, valamint árukra nézve a csomagolás pontosan és részletesen van megállapítva, melyre nézve kellő és biztos tájékoztatás nyerhető a központi vásárcsarnok igazgatóságától (Budapest, IV. ker. Fővámter 5 sz. a.)

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Halottak estéje. Mindenszentek napján egész nap sereglett a nép a temetőbe, hogy feldiszhassék elhunyt kedveseik sirhalmát. Este kigyultak a temető mécsesei, virágos lett minden sirhalom, szebbnél szebb koszorúk díszítették a sírokat s özlöngött a közönség a máskor elhagyatott helyre, hogy imát repítsen az Ég urához a drága halottakért, akik a sír mélyében aluszszák örök álmukat s ott várják a boldog feltámadást.

Szobrot Vörösmartynak! Egy századnak kellett lezajlani, hogy a halás utókor megértse az idők intó szavát s helyre pótolja az elődök mulasztását. A Szózat hal hatatlan írójának, Vörösmarty Mihálynak, a lángelkű költőnek, aki e század első negyedében Zalan futásával felrázta a nemzetet tespedéséből, nincs szobra Budapestén. Az újságírók egyesülete Rákosi Jenő elnökkel a nagy költő születése századik évfordulójának közeledtével a héten mozgalmat indított meg, hogy a nagy költőnek Budapestén, az ország szívében, méltó szobrot állítsanak. A mozgalom oly széles hullámokat vert, hogy az eszme keresztülvitele biztosra vehető. A budapesti lapok széles körül gyűjtést indítottak meg, mely már is meglepő eredményt mutat fel. Hisszük, hogy olvasó közönségünk is szíves készséggel hozza meg áldozatát a nagy költő drága emlékének!

Rendkívüli megyegyűlési A m. kir. belügyminiszternek f. évi szeptember hó 6-ikán 95038/VI. sz. a kelt rendeletével a magánorvoslás díjazása legkisebb mértékének megállapítása tárgyában kiadott szabályzat tárgyalása és a díjokat megállapítása céljából f. évi november hó 13-ikán délelőtt 9 órakor Zala-Egerszegben a vármegyei gyűléstermében rendkívüli tövnyhatósági bizottsági közgyűlés fog tartatni. Ezen ügynek előzetes tárgyalása céljából a megyei állandó választmány ugyanazon hó 13-ikán délelőtt 1/29 órakor tart ülést.

Meghívó. A zalavármegyei gazdasági egyesület a folyó évi november hó 12-én délelőtt 11 órakor saját helyiségében rendes közgyűlést tart, amelyre a t. Cz. ezenel tisztelettel meghívatik. Tárgysorozat: 1. Dr. Darányi Ignác földmivelésügyi m. kir. miniszter köszönő leirata a hozzá intézett üdvözlő felirat tárgyában. 2. Jelentések a Balatonmellékre tett kirándulásról, a letenyei és nagy-lengyeli tenyészállatdíjazásokról. 3. A tapolcai vincellér-iskolánál és a keszthelyi kir. gazdasági tanintézetnél létesített ösztöndíjakra beérkezett pályázatok előterjesztése és az ösztöndíjak kijelölése. 4. A „gazdák biztosító szövetkezete” alapszabályainak előterjesztése. 5. Szatmármegyei gazd. egyesület átirata a sertésvesz ügyében. 6. Biharmegyei gazd. egyesület átirata a gabona határidőgűzlet szabályzatainak módosítása tárgyában. 7. A „gazdasági egyesületek országos szövetsége”-nek átirata a f. é. november hó 2-ik felében tartandó nagygyűlés tárgyában és 5 egyleti tagnak kiküldése ezen nagygyűlésre. 8. Jelentés a népszerű gazdasági téli előadásokról. 9. Folyó ügyek és indítványok. Jegyzet: A délutáni órákra tervbe van véve: az állami facsemetekert és a Faragó-féle magpergető-intézetek megtekintése, mindkettő az indóház közelében. Kelt Zala-Egerszegben, 1900. évi október hó 26-án. Hertelendy Ferenc, egyleti elnök, Gruner Lajos egyleti itkár.

Miniszteri köszönés és elismerés. Avallás és közoktatásügyi miniszter 1900 évi október hó 30-án 79.447 számú köszönő iratában Gróf Festetics tassilónak amiért Fenék pusztán ezer koronát érő telken 8000 korona költséggel elemi népiskolát építtetett s ennek fenntartásához, valamint a tanítói fizetés fedezésére évi 1100 koronával hozzájárul — a népoktatás érdekében tanusított ezen nagylelkű hazafias áldozatkészségeért őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

Novembri előléptetés. Ó felsége a király *Furtin-ger* Károly első osztályú honvéd huszár századost, zalaegerszegi osztályparancsnokot, őrnaggyá nevezte ki a váci 6-ik honvédhuszár ezrednél.

Köszönő irat. A szombathelyi püspöki hivatal köszönő iratot intézett a zala-egerszegi önkényes tüzoltó egyesülethez, hogy az egyesület Hidasy Kornél megyés püspöknek halála alkalmával részvétét fejezte ki.

A nemesi pénztári választmány évnegyedes gyűlését f. hó 12-én délelőtt 10 órakor tartja a vármegyei ház gyűléstermében.

Ujencok esküje. A Zala-Egerszegben állomásozó három honvéd század ujencainak eskütétele f. hó 1-én volt. Reggel 8 órakor isteni tiszteleten vettek részt, melynek végeztével a Szentháromság szobor előtt négyoszögbe álltak s az egész tisztikar jelenlétében letették az esküt, mely után Németh Géza segédlelkész beszédet intézett hozzájuk, figyelmeztetve az ujencokat az eskü szentségére s egyuttal buzdította őket kötelességük pontos teljesítésére. Az eskütételnek igen sok nézője volt.

Bírói kinevezés. Ó felsége a király *dr. Kendi* Elemér nagy-kanizsai kir. ügyéségi alügyészt a budapesti büntető kir. törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

Iskola fölavatás. A héten avatták föl nagy ünnepséggel a Festetics Tassiló gróf által a keszthelyi urodalmához tartozó *Fenek* pusztán felállított és fenntartott iskolát. Az iskola egyházi beszentelését *dr. Dunszt* Ferenc keszthelyi apát-plebános végezte, melynek megtörténtével beszédet intézett a jelen volt szülőkhoz, tanítókhöz s a gyermekekhez. Ezután *dr. Ruzsicska* Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő a jelen voltakak mélyen megindító, lelkes beszédben méltatta a Festeticsek érdemeit és jelentőségét a magyar kultúrában és a közéletben; végül felügyeletébe vette az új iskolát. *Dr. Jankovich* László gróf főispán a vármegye nevében mondott meleg köszönetet Festetics grófnak a nagylelkű és hazafias áldozatért. Végül szólt magas a gróf, aki nevével és három leányával szintén jelen volt az új iskola megnyitásán és bensőséggel köszönte meg a családjá iránt ezen ünnepélytel tanusított figyelmet.

Halálozás. *Dr. Beszedits* Ede tapolcai járásorvos, egyuttal vármegyei tb. főorvos 63. éves korában elhunyt. Nagy részvét mellett volt a köztiestelet — és köszszere-tetben álló járásorvos temetése. Béke poraira!

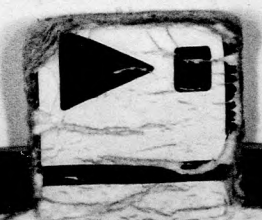
Köszönetnyilvánítás. A zala-egerszegi népkönyha részére adakozni szívesek valának: Stern Farkas ur 20 kor., Kayser János ur (Bécs) 12 kor., Inkey Lászlóné urhölgy (Nagy-Récsé). Szily Dezső ur (Ollár), Schey Ferencné urhölgy (Bécs), Ebenspanger Leo ur (Nagy-Kanizsa), Zechmeister Viktorné urhölgy (Náprátf), Rosenberg Zsigáné urhölgy, öz. Handler Istvánné urhölgy 10—10 kor., J. V., Udvardy Ignácné urhölgy 6 kor., dr. Viola Ödönne urhölgy (Szombathely) 5 kor., Kayser Vilmosné urhölgy (Bak), dr. Obersohn Mórné urhölgy, Krosetz Istvánné urhölgy, Weisz Ignácné urhölgy, öz. Botfy Lajosné urhölgy, Weisz Mór ur, Graner Gézáné urhölgy, dr. Rosenhal Jenőné urhölgy, dr. Graner Adolfné urhölgy, Schütz Sándorné urhölgy, öz. Unger Domokosné urhölgy, Kuntalvi Rezső ur 4—4 kor., Laudensmann Miksa ur (Jägendorf), Kaszter Sándor ur 3—3 kor., Molnár Lipótné urhölgy (Gutorföld), Fischer Lászlóné urhölgy, öz. Rechnitz Sándorne urhölgy, dr. Czinder Istvánné urhölgy, öz. Isoó Alajosné urhölgy, Sperlagh Lorand, Málics Józsefné urhölgy, Mayer Jánosné urhölgy, Remm Józsefné urhölgy, dr. Szigethy Elemérné urhölgy, Schvarcz Mór ur, Heinrich Vilmosné urhölgy, Fenyvesi Miksáné urhölgy, Gyarmati Vilmos ur, Deuth Ferencné urhölgy, Balassa Benőné urhölgy, N. N. 2—2 kor., öz. Hrabovszky Flóriné urhölgy, Vágó János ur, Zarka Zsigáné urhölgy, öz. Deutsch Babetta urhölgy 1—1 kor., Horváth Jenő ur 60 fil., A szives adakozóknak ez uton mond halás köszönetet a népkönyha vezetősége.

Kirendelés. A m. kir. igazságügyminiszter *dr. Kondor* Jenő a nagy-kanizsai kir. ügyészséghez beosztott bírósági aljegyzőt a nagy-kanizsai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul rendelte ki.

Ev. ref. isteni tisztelet lesz urvacsora osztással f. hó 4-én délelőtt 10 órakor a zala-egerszegi állami fő-gymnasumban.

Esküdtársi főtárgyalás lesz f. hó 19—21. nap-jain. Eddig egy ügyet tüztek ki. Kisorsolt esküdték: *rendesek:* Mörk Jenő Gyula-Keszi, Török József Rédics, Farkas Gábor A.-Bagod, Pesti Pál Teskánd, Gyórfy Pongrácz Köves-Kálla, Szezemsky Gyula Monostor-Apáti, Lendvay László Z.-Egerszeg, dr. Singer Bernát Tapolca, Ricz Béla Lenti, Márkus Ignác Sümegh, Jusztusz Izidor Z.-Lövv, Kukorelly Pál Nyirád, Lujzer Lajos Sümegh, Nagy Sándor Monostor-Apáti, Horváth Gyózó Lenti, Der-varies János P.-Kozmadombja, Darnay Kálmán Sümegh, Kohn Henrich Csabrendek, Orbán János Barabásszeg, Matisz Lajos Ságod, Vörös János Csabrendek, Gayer Lajos Ruzsnek, Szily Dezső Ollár, Vittmann Ignác Tapolca, dr. Gyömörey Vince Ukk, Szabó Döme Pórszombat, Simon Mihály Börönd, dr. Laubhaimer Oszkár Alsó-Le dva, Takács Jenő Tapolca, Vastagh János Tapolca. *Pst esküdték* Zala Egerszegről: Kőrösy Sándor, Grész Károly, Krosetz Gyula, Vörös Ferenc, Zsuppán Gergely, Udvardy Ignác, dr. Zarka Zsigmond, Szekeres István, Rosenberg Zsigmond, Víz Gyula.

Gyászhlr. Vettük a következő gyászjelentést: Sipos János és neje szül. Tavasz Mária, valamint testvérei: Jenő, Géza, Dezső és Ernő, ugy az összes rokonság nevében mély fájdalommal jelentik felejtethetlen jó leányuknak, illetve testvérüknek és rokonuknak Siposs Mariškának végtelen kínos szenvedés után életének 20 évében folyó évi október hó 23-án esti 7 óra 5 perckor, a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó évi október hó 30-án d. u fél 4 órakor fognak a zala-egerszegi róm. kath. szertartás szerint örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó évi október hó 30-án d. e. 8 órakor fog a zala-egerszegi róm. kath. plebánia templomban a Mindenhatóknak bemutatatni. Zala-Egerszeg, 1900. október hó 28-án. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett.

Körjegyzőválasztás volt Ságodban. Az eddigi helyettes körjegyzőt, Somogyi Józsefet, választották meg nagy érdeklődés mellett körjegyzőnek.

Meghívó tanító gyűlésre. A „Zalamegyei ált. tanítótestület” nagy-kanizsai járásköre ez évi rendes (őszi) közgyűlését 1900. évi november hó 15-én (csütörtök) d. 9 órakor Nagy-Kanizsán, a községi polg. fiúiskola rajztermében fogja megtartani, melyre a járáskör t. tagjai és mindazok, kik a tanügy iránt érdeklődnek, egész tisztelettel meghívottak. Tárgyai: 1. Mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. Elnöki jelentés a járáskör három évi működéséről. 3. Gyakorlati előadás a magyar nyelvtanból (az elemi iskola IV. osztályában). Tartja Almási János ur nagy-kanizsai rendes tag. 4. „A nő az iskolában” — Kertészné Grünbaum Sarolta urnő — nagy-kanizsai rendes tagtól. 5. Vegytani kísérletek; — folytatólagos gyakorlati előadás — tartja: Waihgurszky Antal ur, nagy-kanizsai rendes tag. 6. Folyó ügyek s netáni indítványok. 7. Tisztújítás. Nagy-Kanizsán, nov. 1. 1900. Hajgató Sándor járásköri elnök.

Eljegyzés. A ceglédi Ungváry László fele hirneves gyümölcsiskola vállalat cégvezetője és belfelügye: Ungváry Sándor jegyet váltott Nagy-Körösiön idősb özv. Czira Lajosné leányával, Maresával.

Névmagyarosítás. Pollák Dezső, Manó, Andor és Jolán nagy-kanizsai lakosok vezetéknevüket „Perényi”-re, kiskoru Pimisi Árpád nagy-kanizsai lakos „Pataki”-ra, ugyancsak ugyanodavaló Pollák Miksa vezetéknevüket „Polgár”-ra kért átváltoztatást a belügyminiszter megengedte.

Új, jótékony célú gyűjtő. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pálfi Lipót és veje szegedi gyufagyárosok abbéli ajánlatát, hogy az általa készített és „siketnének segélyezésére” felirattal ellátott gyűjtő után jövődelmének 3/10-át az említett célra szándékozik fordítani, elfogadta; egyúttal elrendelte, hogy a fogyasztók intézetei gyufaszükségeiket kizárólag tőle szerezzék be; megengedte továbbá nevezett gyárosoknak, hogy ezen gyártmányaikat hivatkozással a miniszteri rendeletre, az állami intézeteknek, hivataloknak, községi előjárásoknak és a siketnéma gyermekek szülőinek ajánlhassa, bizto itván őket arról, hogy amíg elvállalt kötelezettségüknek pontosan megfelelnek, más gyárnak hasonló kedvezményt nem nyujt.

Vasuti baleset. Október 28-án a déli vasuton a Nagy-Kanizsáról este elinduló vegyes vonat mozdonyának egyik csőve megrepedt s a vonat a bucsu-szent-lászlói állomáshoz harmadfél óráig volt kénytelen vesztegelni, míg Nagy-Kanizsáról a kiegészítő mozdony megjött.

Féltékenység. Másodikára virradó reggel Beres István helybeli péksegéd kedvesére Bajusz Juliára feltekénységből rá lött. A lövés következményeitől azonban, — mint ő mondja, — annyira megijedt, hogy sem büntető igazságszolgáltatás elé kerüljön, önmagát lötte meg, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a kórházban a halállal vívedik.

Pályázat iskolaszolgái állásra. A vall. és közokt. miniszterium f. évi október hó 17-én 65.028 sz. a. kelt. m. rendeletével, a zala-egerszegi m. kir. állami főgymnasiumnál egy azonnal betöltendő második iskolaszolgái állásra pályázatot hirdetett. Ez állással évi 500 kor. fizetés a szabályszerű előlépési joggal, természetben való lakás, esetleg megfelelő lakáspénz és nyugdíjjogosultság van egybekötve. A folyamodványok, melyekhez az illetők koráról, eddigi szolgálataikról, hosszúságukról és erkölcsi magukviseléséről tanuskodó bizonyítványok csatolandók, a vall. és közokt. magyar királyi miniszterhez, címezve folyó évi december 1-ig a zala-egerszegi m. kir. állami főgymnasium igazgatóságánál nyujtandók be. Azon kiszolgált altisztek, kik polgári alkalmazásra jogosító igazolvánnyal s a magyar állam területén polgári joggal bírnak, a magyar nyelvet beszélők, testileg alkalmas voltak az igazolják s 45 életévüket még el nem érték, az 1873. évi II. t. c. értelmében más folyamodók fölött előnnyel bírnak. Az állami főgymnasium igazgatósága.

Házbontás hivatalból. Pallas János helybeli lakos ácsmeister a vasut mellett pár év előtt a tüztávlaton belül házat építtetett. A törvény értelmében ily tüztávlaton belül épült házakra tűz esetén való kártérítés fejében 200 koronát szoktak reá kebelezni, vagy a tulajdonos ezen összeget biztosítésként tartozik letenni. Nevezett háztulajdonos egyik kötelezettségének sem akart eleget tenni, miért a belügyminiszter ebben az ügyben legközelebb úgy döntött, hogy a ház lebontandó, amit hivatalból a tulajdonos terhére meg is kezdtettek.

A Simon-Judás napi országos vásár, melyet október 29-én tartottak, egyike szokott lenni a legnépesebb vásároknak; az idén az idő is kedvezett, azonban az eredmény a szokottnál gyengébb volt; mert a megelőző évekhez viszonyítva, mintegy felére szállott le az eladás.

Késelő tót. Hertelendy József vindornyalaki földbirtokos Cserhát nevű pusztáján Voszlavek Márton és Dunga András tót munkások dolgoztak s küldögettek Árvába az otthon maradtaknak a koronákat. Ámde az egyetértés nem tartott sokáig, mert Voszlavek ugy szurta Dungaiba a kését, hogy az holtan esett össze.

A sorselődés megszűnt Egerszegén s így az állami állatorvos feloldotta a várost a zár alól.

Vásárolyjon osztályorsjegyet. Lukács Vilmos bankházában Budapest V. k. Fürdő utca 15 sz. Egy egész sorsjegyre ára 12 kor. egy fél-é 6 kor. egy negyedé 3 kor. egy nyolcadé 1 kor. 50 fil.

Legízletesebb asztali víz a Kristály szent Lukács-fürdői hegyiforrás, amelyet, mint egészséges ásványvizet, több száz orvos ajánl.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén, október 28-án a hivatalos adatok alapján: lépfene: Dráva-Szent-Iván 4 u., Szent-Györgyvár 1 u., Petri-Keresztúr 1 u., Nemes-Apáti 3 u., sertésorbánc: Akali 1 u., Pusztaszent-László 10 u.; sertésrésa: Alsó-Lendva 9 u., Rédiés 13 u., Kristóf falva 2 u., Korpavár 3 u., Sormás 12 u., Szepetnek 4 u., Szécsi-Sziget 1 u., Lenti-

Szobathely 1 n., Paisszeg 6 u., Tárnok-Orokán 7 u., Igricze 27 u., Nemesszer 9 u., Paicsa 1 m., Hodosán 2 u., Tüske-Szent-György 9 u., Gógánfa 5 u., Hettyel 8 u., Nyirád 8 u., Balaton-Füred 9 u., Mindszent-Kálfa Kisfalud 10 u., Tördemicz 8 u., Bak 13 u., Zala Egerszeg 5 u., Csáford 7 u., Pakod 1 m., Túrje 11 u., Véged 7 u., Vidornya-Szöllös 12 u.

Az ország dolga.

A magyar állam hiteléről a pénzügy miniszterium 1899 évről egy jelentést s azzal kapcsolatosan egy statisztikai évkönyvet tett köze a mult hét végén. Ezekből azt látjuk, hogy Magyarországon ötvenegy magánbiztosítási vállalat működik, melyek közül tizenöt magyar, harmincegy külföldi. Ebből ama megdöbbentő adat áll előttünk, hogy a külföldi társaságok a tavaly is harminchárom millióval nagyobb összegű új biztosítást kötöttek, mint a hazaiak. — Az országgyűlésen az ellenzék a trónöröklés rendjére vonatkozó házi törvények előleges ismerete nélkül való becikkelyezése ellen nagyobb szabású vitát indított. Különben is Ferenc Ferdinánd és nejének a magyar trónhoz való jogosultságát vitatja. — Mult hó 30-án a kereskedelemügyi miniszteriumban ankét volt a tisztességtelen verseny ellen. Időközben tárgyalták a földművelésügyi költségvetést, melynek során a napi renden lévő gazdasági kérdésekből a vita sok érdekes kérdést vetett fel. — Az elme orvosok kedden országos értekezletet tartottak. — Vörösmartynek emelendő szobor költségeire országos gyűjtést indítottak. Montenegró és az okkupált tartományok határában a montenegrói katonák megtámadtak egy osztrák magyar őrzőrajtot. Dacára a támadók sokaságának, a megtámadott öt katonára vissza verte a támadást. A futók 2 halottat és fegyvereiket elvesztették. — A tegnapi lapok hozzák, hogy Beöthy Algeron, a belényesi kerület országos képviselője, 61 éves korában meghalt.

IRODALOM.

Új munka. Naszredinnék, a 4 évvel ezelőtt orvul lelélt perzsa sannah, 1873 ik évben tett első európai utjáról írt naplóját Mihailovits Béla zalaegerszegi állami főgymnasiumi tanár magyarra lefordította és Vágó János zalaegerszegi könyvnyomdász kiadja. A mű 20 nyomtatott ivre (320 lap) terjed és december hó első hetében jelenik meg. Előfizetési ára füzve 2 kor. 50 fillér, diszkötésben 3 kor. 50 fillér. Az előfizetési összeg legkésőbb december 3-án postára adandó. Bolti ára 3 kor. lesz. A gyűjtők minden öt előfizető után egy tiszteletpéldányt kapnak. A kiadóhivatal kéri mindazokat, kik a művet megszerezni szándékoznak, hogy eziránt e hó 10-ig intézkedni sziveskedjenek, hogy tájékozva legyen a nyomandó példányszámrol.

Közelednek a hosszú unalmas téli esték, a midőn minden családnak elkél egy jó vig szórakoztató. — Ezen alkalomból melegen ajánlhatjuk igen t. olvasóinknak a „Pillangó” című művészeti kivitelű élelclapot, mely hazánk legszebb és legolcsóbb élclapja, s mind a mellett azt a páratlan előnyt is nyujtja, a most ujjonnan belépő előfizetőinek, kik 1901-ik év legalább 2 első negyedére már most 6 koronával előfizetnek, hogy egész január 1-ig díjlanul kapják a „Pillangó”-t. Tanítók és jegyzőknek majdnem fél áron évi 8 koronáért adják a „Pillangó” t. Egyetlen magyar élclap, mely nem politizál s így nem is bánt személyeket. Egész évre 12 kor. félévre 6 kor. negyedévre 3 kor. az előfizetési ára. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal, Budapest. Kerepesi ut 69. szám.

A Magyar Könyvtár. októberi füzetei ismét tanúságot tesznek e vállalat vezetőinek kiváló ízléséről s arról a helyes érzékről, melylyel irodalmunk hazáigát pótolni igyekeznek. Kitérő ötlet volt pl. olesó kiadásban új és jó fordításban közzebocsátani nemzeti történetünknek egyik legbesebb forrását. A Bécsi Képes Krónikát, mely a különben is elavult Szabó féle fordításban ma már alig kapható. Ugyancsak örömmel üdvözöljük Balassa Bálint válogatott verseit, melyeket jó bevezetéssel és jegyzetekkel Erdélyi Pál bocsátott közzé. Az új magyar szépirodalmat ezuttal Cyprian (Andor József) képviseli. kinek elbeszélő tehetsége már régen országosra ismert és elismert. „Margitka szökése és egyéb történetek” című füzete bizonyára sok új barátot fog neki szerezni a „M. K.” olvasóinak ezrei között. A külföldi belletrisztika nagy neve: közzl kettővel találkozzunk e rovatban: Patapeukóval, a híres orosz novellistával, a kinek „Egy vén diák elbeszéléseiből” c. kötetét Ambrozovics Dezső fordította le, és Conan Doyle-lal, a legnépszerűbb angol regényíróval, a kinek genialis és szenzációs Sherlock-Holmes-történeteiből hármát ültetett át Lándor Tivadar. A „M. K.”-nak immár 190 számra rugó teljes jegyzékét kívánatra ingyen küldi meg a kiadóhivatal (Budapest, Andrássy-út 21.)

Ünnepi számok. A szépirodalmi lapoknál régen gyakorolt szokás, hogy új előfizetési negyed ujtáskor jobban szerkesztett — ugynevezett ünnepi számokat adnak. A „Képes Családi Lapok” ezen gyakorlat alól kivételt képez; mert évente ötvenkétszer ad ünnepi, vagyis kitérőn szerkesztett számot. Ad azonkívül évente minden előfizetőjének négy kitérő író tobból eredő teljes regényt. „Hölgyek Lapját”, Divatot, egymással való szellemes cevegésre az előfizetőknak teret nyit és minden újévkor külön igen értékes ajándékkal kedveskedik. Mindazért pedig negyedévre csak 3 koronával lehet előfizetni a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatalába Budapest, VI., Ó-utca 12. szám. Ujjonnan belépő előfizetők is megkapják

az igen értékes újévi ajándékot és a Képes Családi Lapok” regényfárának bármely kötetét 2 korona bolti ár helyett 40 fillér kedvezményezett áron. Mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

A „Zenélő Magyarországnak” zongora és kgedű zenemű folyóirat XX-ik füzete a következő szép s értékes zeneműjndonságokat közli: I. Csantavéri kis bicseka tréfás népdal. II. „Dicsfirtű legényke valék magam is” dal. Loozing „Fegyverkovács” operájából. III. Gaál Ferenc „Petit Valse pour Mignon” salondarabot. IV. Zsádányi Armánd „Magyar népdal egyveleg” magán heggedüre. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a „Zenélő Magyarországnak” minden füzete. Ezenkint 24 füzet, minden füzet 10—10 oldal tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikeri ujdonságokból összeállitva. Előfizetési ára negyedévre 3 korona, előfizethetni a „Zenélő Magyarországnak” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VI. ker. Csengery utca 62 a., honnan jegyzéket ingyen és bérmentve küldenek.

(Irodalmi esemény.) A magyar literatura hivei ez idő szerint alig beszélnek másról, mint arról a hatalmas vállalatról, amely a Légrády testvérek kiadásában most indult meg. A 200 füzetre, vagyis tíz kötetre rugó irodalmi mű, amelynek első füzete már szétküldték, Brehm Alfréd „Tierleben” című korszakos nagy művének magyar kiadása, Ezt a művet, amely Németországon kívül is óriási feltűnést keltett, a magyar kiadócégnem egyszerű fordításban adja a közönségnek. A magyaros áttűtetés eszközlői a tudomány mai színvonalához s a hazai viszonyokhoz alkalmazták, ami azt jelenti, hogy a most megindult magyar kiadás a Brehm-féle mű összes eddig megjelent kiadásoknál értékesebb lesz, mert az évekfolyma alatt az eredeti munka némely része elavult. Ez a vállalat mind arányaira, mind eszközeire nézve a legnagyobb természetudományi mű, amely magyar kiadásban napvilágot látott, címe „Az állatok világa.” Szerkesztője Méhely Lajos, a magyar tudományos akadémia és több külföldi tudományos társulat levelező tagja. Munkatársai Chernel István, Csiki Ernő, Kohaut Reszó és dr. Rátz István, akik a szakirodalom legkiválóbb művelői. Hogy „Az állatok világa” mennyire fölkelte maga iránt a figyelmet s hogy azt mily értékesnek tartják, az is bizonyítja, hogy Wlassics Gyula és Darányi Ignác miniszterek a művet körrendeletben ajánlották. A most megjelent első füzetben a majmokról van szó. A magyar Brehm kötféle kiadásban fog az olvasó közönség elé kerülni, u. m. bekötött és füzetes kiadásban. A bekötött kiadás első kötete 1901. január hó folyamán fog megjelenni. Ezentul minden további felév egy-egy újabb kötetet fog a könyvpiacon hozni s így öt év lefolyása alatt a 10 kötetből álló mű teljesen be lesz fejezve. Minden kötet 18 koronába fog kerülni, az egész tíz köte: ára tehát diszes félbörkötésben 180 korona. Az egész mű 200 füzetből fog állani, melyeknek ára 80 fillér lesz; a diszes bekötési tábla 3 koronáért lesz kapható. Mutatványfüzetet és tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentesen küld.

A Kert, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. évi 20-ik számának tartalma: könyvkertészet, gyümölcsészet, diszkertészet, tárca, baromfiak, méhészet, közélet és távolról, gyógy- és iparnövények, rovartan, elősdiék, gép- és eszközleltár, világszemle, hírek, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, fametszetek. Előfizetési ára a havonként kétszer megjelenő szaklapnak egész évre 6 korona, kertészek részére 4 korona. Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, Budapest, VIII. ker., Rottenbiller utca 33 sz. a. küldendők.

Igazmondó Naptár címmel Mora István ismert író szerkesztésében Budapest a Községi nyomda részvény-társaság kiadásában (VI. ker. Váci körút 61 sz. a.) egy új naptár jelent meg a nép számára irt gazdag és érdekes tartalommal. Az egész naptár 8 iv s az ára 30 fillér, amiből legvilágosabban kitetszik hogy ennek a kalendáriumnak a kiadása nem nyereszkedési szándékból történt, hanem abból a becsületes meggyőződésből, hogy erre a népnak szüksége van.

Közgazdaság

A Stádel-Torkos-féle földmérő taliga bírálatá.

A Stádel-Torkos-féle földmérő taligát a Zalamegyei Gazdasági Egyesület egyik közgyűlési határozatából, amely közgyűlésen a tulajdonos bemutatta, mint igen praktikus földmérő eszközt nemcsak az egyesület tagjainak, hanem egyuttal az ország összes gazdasági egyesületeinek a legmelegebben ajánlotta.

A feltalálók a taligát beküldötték a kir. József-műegyetem mezőgazdasági tanszékével kapcsolatos gép-kísérleti állomáshoz, ahol Lázár Pál műegyetemi ny. r. tanár, a kísérleti állomás főnöke és Karkovány Akos okl. gépészmérnök, műegyetemi tanárségéd, mint kísérlettevő, a taligával kísérletet tettek s annak eredményét Budapestben, 1900. szeptember hó 1-én kelt hivatalos bizonyítványban adták ki. A kedvező bírálatot egész terjedelmében a következőkben adjuk.

Tárgy: Stádel Károly örökösei, gazdasági gépgyár Győrött, beküldték Stádel János és Torkos Imre szabadalmukat képező földmérő taligát kipróbálás és véleményezés véget.

Leírás: A földmérő taliga egy a hosszegységnyi kerületű mérőkerékből áll, mely számláló-készülékkel van folytonos kapcsolatban. A beküldött taliga mértékegysége a bécsi öl. A mérőkerék egy körülforogásával a számláló-készülék számlapja egy osztárrészzel fordul el a mozdulatlan mutató mögött, jelezvén a megtett egy öl utat. A számlap száz osztárrészzel van beosztva, minélfogva száz öl a leolvasás közvetlenül a lemért vonal hosszát

adja, száz öl meghaladása után pedig a leolvasott számhoz még annyiszor 100 ölet kell adnunk, a hányszor a számlap teljesen körülfordult. A 100 ölet jelzésére egy, a számlap mögé szerelt csengő szolgál, mely mindannyiszor megszólal, valahányszor 100 öl meghaladásával a számlap egyszer körülfordult.

Kísérletek: A kipróbálásra vonatkozó kísérleteket, méréseket három irányban végeztük és pedig: a) meghatároztuk a mérőkerék pontos kerületét, legördítés útján, a kapaszkodó fogak kihagyásával; b) teljesen sima kemény talajra rajzolt 100 m.-es pályán a taligát 50-szer körüljárva, meghatároztuk a sima kemény talajra (útra) vonatkozó állandót; c) nagyobb terjedelmű réten 1 kilométer hosszú egyenes pályát teltünk ki kb. 5 cm. hibával, mely pálya váltakozva legelőn, kaszálón és alacsony sással benőtt éren vezetett keresztül s a taligát azon ötször végig járva, meghatároztuk a benőtt talajra vonatkozó állandókat.

Kísérleti eredmények: A kísérleti naplóba bejegyzett részletes adatok szerint: a) a mérőkerék kerülete 1898.5 mm. 1896.5 mm. helyett, a különbség 1.0%, mely a kerék kopása folytán el fog enyészni, de azután ellenkező értelemben újra fellép; b) sima, kemény talajra nézve a földmérő taliga átlagos állandója = 1.00430, mely számmal t. i. a leolvasott mérőszámot meg kell szoroznunk, hogy a valódi hosszát kapjuk. A hiba 0.43%, mely a kerék kopásával ugyancsak el fog enyészni, de azután ellenkező értelemben újra fellép; c) a növényzettel benőtt talajon végzett kísérletek alkalmával nyert 1.0056, 1.0030, 1.0037, 1.0011 és 1.0026 értékekből kiszámított átlagos állandó = 1.0032; a hiba 0.0032, melyre nézve fenti megjegyzés szintén érvényes.

Vélemény: A beküldött földmérő taligával a gazda szükséges méréseit teljesen elegendő pontossággal s a lánc-csal való méréshez képest gyorsabban és egyszerűbben végezheti; miért is a földmérő taligát egyszerű szerkezetű, könnyű kezelhetőségénél és célszerűségénél fogva ajánljuk.

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendeltek — fekete, fehér s színes, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként. Mindenkinek postabér és vámmentesen, házhoz szállítva! Minták postafordultával küldetnek. Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállítók) Zürichben.

Nyilt-tér.

DR. STEINHARDT IZIDOR

az összes gyógytudományok tudora, fogorvos, rendel fog- és szájbetegnek részéről d. e. 9. órától—d. u. 5 óráig lakásán

FÜRDŐ-utca I. szám. I. emelet.
(Komin-féle házban)

Ugyanott (porcellán), arany-, ezüst- és cement fogtömések (plombok), úgy **egyes fogak** (szeg-esavar alkalmazásával, valamint teljes fogsorok a tudomány legújabb vívmányai szerint elkészítettnek akként, hogy:

az inylemez használata és a fogaknak a szájüregből való időleges kivétele fölöslegessé válik.

Műfogakat

anélkül, hogy a gyökeret el kellene távolítani — szájpaddal nélkül is — legjobban készít

Scharpf Jenő

fogtechnikus.

Található:

Zala-Egersegen

Körömdi-utca 47.

minden hó 3-tól 10-ig.

Közszegen

Adelfy-u. 38.

minden hó 20-tól 30-ig.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos
UDVARDY IGNÁC.

ad 7756/tkv. 900.

Árverési hirdetés.

A zala-egerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Martonfalvi Armin** végrehajtónak **Kustán Péter** végrehajtást szenvedő elleni 600 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zala-egerszegi kir. törvényszék területén levő, a kustánszegi 282 sz. tjkvben 1/3-ad részben Bolla Györgyné Németh Erzsébet, 1/3-ad részben Bodó Györgyné Németh Kati, 1/3-ad részben Kustán Péter tulajdonánál felvett, a végrehajtási törvény 156 §-a értelmében egészben elárverezendő következő ingatlokra: + 1779. hrszám ingatlanra 58 kor. + 1788. hrszámú ingatlanra 26 kor. + 1807. hrszámú ingatlanra 15 k. kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett zennel megállapított kikiáltási árban az árverés elren-

deltetik azzal, hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900 évi november hó 30-ik napján d. e. 10 órákor Kustánszeg községében a község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanrész becsárának 10% át vagyis 5 kor. 80 fill., 2 kor. 60 fill., 1 kor. 50 fillért készpénzben, vagy az 1881 évi LX t. c. 148 §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. alatt kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Zala-Egerszeg, 1900 évi szeptember hó 29-án.

Rutich, kir. tszékibíró.

A z-egerszegi kir. törvényszéktől.

ad. 5464. P. 900. sz.

Hirdetmény.

Tompa és Apáti puszták nemesi közbirtokosságának tulajdonát képező közös erdők tagos — arányosítása ügyében az elhelyezési egyezségnek s a felosztási tervezetnek hitelesítésére határnapul 1900. évi november hó 5-ik napján d. e. 9 órája Kerka-Kálócza községben a községbíró házához kitűzetvén: felhivatnak az érdekeltek, hogy érdekeik kellő képviseltetéséről gondoskodjanak; mivel távolmaradásuk az eljárást akadályozni nem fogja.

Az ismeretlen és távollevő érdekeltek részére ügygondnokul dr. Czinder István zala-egerszegi ügyvéd neveztetett ki.

Zala-Egerszeg, 1900. évi október hó 15-én.

Dr. Fritz József

kiküldött kir. tszéki bíró.

Olasz szab. 51582/17. Spanyol szab. 24198. Belga szab. 142447. Portugál szab. 3 096.

Legrégibb gazdasági gépgyár

alapított 1845-ben a

Stádel Károly örökösei

kir. orsz. szabadalmazott
mezőgazdasági gép és eszköz gyára, vas- és fémöntője
Győrött, Városház u. 32-34.

Ajánlja minden rendű gazdasági gépjait és eszközeit, kitévő konstrukcióban, legjobb anyagból, igen szolid munkával, jutányos árak mellett.

Továbbá a gyár kizárólagos szabadalmát képező találmányait, a minő a

tolattyu rendszeres sorbavetőgépe:
a „Győri Drill“

mely Ausztria és Magyarországon szabadalmazva — valóságos reformot képez a sorbavető gépek között. A — „Győri Drill“ **leg egyszerűbb és leg könnyebb** vetőgép — váltókerekek és láda megdöntő csavar nélkül, minden magot partnak vagy völgynek egyformán vet, a földben kifogástalanul rakja, a **vetőmagot sohasem zuzza meg, a magmennység egy óramutatóval pillanat alatt szabályozható** munka közben is. — Egyszerű megtekintés elegendő szembetűnő előnyeinek felismerésére.

Továbbá ajánlja az **összes államokban szabadalmazott**

Stádel-Torkos-féle földmérő taligát,

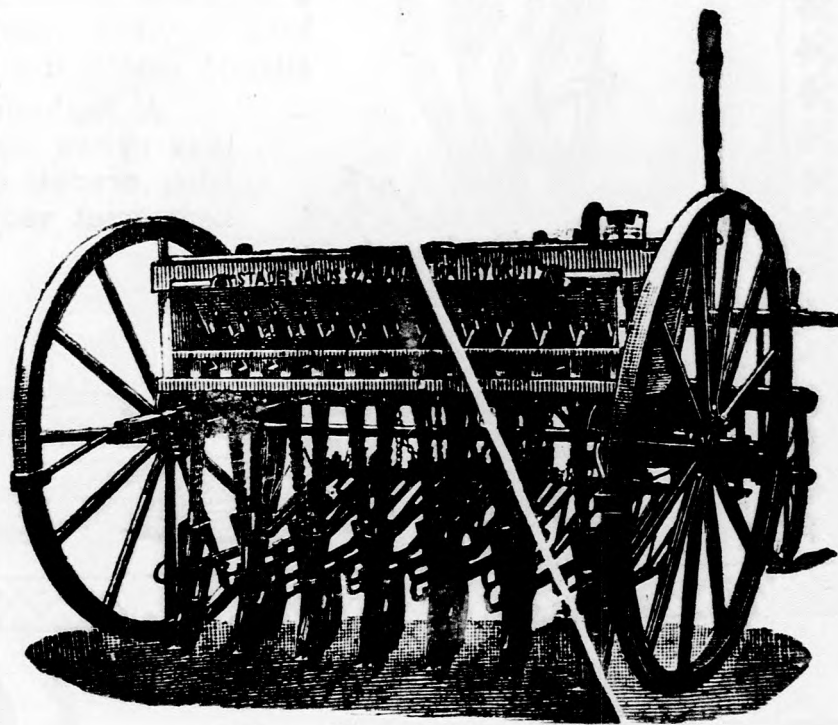
mely egy gazdaságban sem nélkülözhető — a mérőláncsal szemben összehasonlíthatlan előnyt nyújt biztos, gyors és olcsó munkájával.

A számos kitüntetést és elismerő nyilatkozatokat készséggel mutatja be és magyarozó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld, valamint minden kérdezősködére készséggel válaszol a gyár **Győrben**, vagy a tulajdonosa

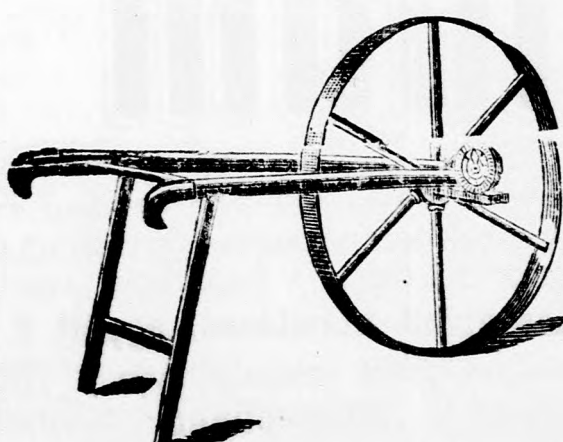
Stádel János

földbirtokos Zala-Tárno közs.

Amerikai szabadalom 718.814. Britt-India szabadalom 2.290.

Győri Drill.

földmérő taliga.

Angol szabadalom 10.206/99. Francia szab. 288.571. Ausztria szab. 49/1572. Magyar szab. 10.406.

Nov. vég. szab. 792. Svájc szab. 21.079. Orosz szab. 7723. Németország szab. 36.322. Kanada szab. 86.123.

VÁGÓ JÁNOS

ZALA-EGERSZEGEN.
(MEGYEHÁZTÉR.)

KÖNYVNYOMDA,
NYOMTATVÁNYOK

és
KÉSZ ÜZLETI

KÖNYVEK RAKTÁRA,

KÖNYV, PAPIR ÉS

ZENEMŰ KERESKEDÉS.

OLCSÓ ÁRAK,
GYORS ÉS PONTOS
KISZOLGÁLÁS.

A zalavármegyei gazd. egylettől.

320 sz.

Ezennel van szerencsénk a t. cz. gazdaközönség és szőlőgazdák tudomására hozni, hogy a nméltóság m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak 63248/VIII. 1-99. számú rendeletével Zala-Egerszegen bizományi széke-
neg raktár felállítására engedélyeztetett; mint-hogy ezen raktár részére mindenkor csakis az előre bejelentett szénkénegy mennyiség fog készletül szállíthatni, felhívjuk mindazon szőlőbirtokosok, akik 1901 év tavaszán szénkénegetni óhajtanak s a szükséges anyagot ezen raktárból óhajtják beszerezni, hogy szükségletüket legkésőbb f. év november 30-áig a zala-egerszegi r. t. város polgármesteri hivatalban Horváth Béla v. gazda, — a szénkéneget raktár kezelőjénél, — okvetlenül bejele-
lenték. Ugyanitt kosaras bádogg kanna 5 kor., feckendő 60 koronáért kapható.

A vidéki szőlőbirtokosok bejelentéseiket írásban tehetik meg.

Zala-Egerszeg, 1900. október 26-án.

A zalavármegyei gazd. egyesület
titkári hivatala.

UNGVÁRY LÁSZLÓ 300 beldős
Czegléd szőlőszőlőskolaja és szőlő-
telepének árnyékba megjelölt.
mely 500 grammos faj, a szőlő-
talmazza Nemes eseménye min-
2 krtól 50 krt. Rendelhető min-
dentele v. telente, nagy mennyiség-
sima és nyokeros szőlőre alkalmas
ható sovány készítésre alkalmas
akác, gőltésben macura, ribizli
stb. Viszonylatok 20-30% en-
gdeményl s 4-6 havi hitelt kap-
nak. Kérészetű eszközök és kibú-
borok is adhatnak el. Árjegyzék
bermentve küldetik.

731/sz. v. 1900.

Arverési hirdemény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. járásbíróság 1900. V. II. 504. számú végzése által a **Zalamegyei központi takarékpénztár** végrehajtató javára **Pis Gábor** (külső) paisszegi lakos ellen 274 K. tőke, ennek 1900. június 13-tól járó 6% kamatja, úgy járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkal-mával bíról foglalt, 900 koronára, becsült két pár ökör-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis Paisszegben leendő eszközésére 1900-ik évi november hó 10-ik napjának d. e. 10. órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszegen, 1900. évi október hó 23 ik napján.

Nemes Sándor kir. bir. végrehajtó.

155/1900. szám.

Árverési hirdemény.

Alulírott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az alsó-lendvai kir. járásbíróság 1900. V. 151.152. sz. vég-zési által, az **Alsó-lendvai takarékpénztár** végrehajtató javára, **Vucsko István**, **Balazsicz Mihály** és **Balazsicz Iván** bellatinczi lakosok ellen 146 és 783 kor. tőke, ennek 1899. évi október hó 18-tól járó 6% kamatja, úgy járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkal-mával bíról foglalt le és felül foglalt 1930 korra becsült lovak, szarvasmarhák, sertvések, különböző házi és gaz-dasági tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis Bellatinczon fentnevezettek lakánál leendő eszköz-
lésére 1900-ik évi november hó 15 ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ának megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Alsó-Lendván, 1900. évi október hó 30-án.

Vresits Elek kir. bir. végrehajtó

Kéért vannak még emberek, a kik a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé nem használják, holott ez oly kellemes ízű és egészséges kávéital?

Mert még nem tudja mindenki, hogy a Kathreiner-kávé mily nagy előnyökkel bír. A kávénévény egy kivonata által a babkávét ízét és zamátját nyeri, anélkül, hogy annak az egészségre oly hátrányos alkatrészeit magába vennie. Hasznosan egyesíti a hön maláta-készítmény értékes tulaj-donságait a babkávét kedvelt ízingerével.

Igaz, hogy az egészség áldására a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé milliók, a családok százezrei naponta isszák. Kivá-natos volna azonban, hogy minnyájunk érdekében, ez az igazi családi-kávé. kitünő tulajdonságainál fogva, mindenütt s különösen minden családban bevezetést találjon.

A Kathreiner Kneipp-maláta kávé többnyire mint pótkávé szolgál a babkávéhoz, a melynek ízét enyhébbé, és az inyek kellemesebbé teszi. Meg-adja a kávéitalnak a legszebb, étvágygerjesztőbb színt, és majdnem teljesen elhárítja a babkávénak az egészségre káros hatását. Ajánlatos a Kathreiner maláta kávé egy harmadával a babkávét kétharmad-részehez kezdeni, s hova-tovább fele-fele részre átmenni.

A Kathreiner maláta kávé összehasonlíthatlan előnye abban áll, hogy rövid megszokás után, telje-sen tisztán élvezve is kitünően ízlik. Esetekben, a midőn a babkávét élvezete eltiltatik, a legajánlatosabb pótlást nyújtja, gyöngé és beteg egyéneknek, mint könnyen emészhető, vérképző és erősítő szer, ajánl-ható. Orvosi nyilatkozat szerint a fejlődő ifjuságnak, külö-nösen leányoknak más kávé-ital ne is adassék.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé bevezetése által, a legkisebb háztartásban is jelentékeny megtakarítás elér-hető. Egyszeri kísérlet, gondos elkészítés mellett, mindenütt állandó használatot von maga után.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé soha sem lesz nyitva elárusítva! Csak akkor valódi az ismert fehér eredeti csomagokban, ha Kneipp páter arcz-képe mint védjegy és a »Kathreiner« név rajta áll.

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi csadád titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszgáltatja a „Stearoptinum“ labororiuma. A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ labororiumában:

Budapest, VII. kerület, Mexikói ut. 88. II. 25.